

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalan koulutusohjelma

Tomi Sillanpää

JOENSUUN PERHEENTALO ISIEN KOKEMANA

Opinnäytetyö
Syyskuu 2015

OPINNÄYTETYÖ
Syyskuu 2015
Sosiaalialan koulutusohjelma

Tikkarinne 9
80220 JOENSUU
p. (013) 260 600

Tekijä
Tomi Sillanpää

Nimeke
Joensuun Perheentalo isien kokemana

Toimeksiantaja
Pelastakaa Lapset ry, Joensuun Perheentalo

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää millaisena Joensuun Perheentalo näyttäytyy sitä käyttäneille isille. Joensuun Perheentalo on Joensuun keskustassa toimiva lapsille ja lapsiperheille tarkoitettu yhteisö, minkä tehtävänä on toimia lasten ja lapsiperheiden arjen tukena ja kohtaamispaikkana.

Opinnäytetyössä on selvitetty seitsemän Joensuun Perheentaloa käyttäneen miehen kokemuksia ja näkemyksiä Joensuun Perheentalosta. Selvitys toteutettiin käyttäen laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Tutkimuksen aineisto kerättiin teemahaastattelu menetelmällä.

Opinnäytetyössä selvisi, että Joensuun Perheentalo on ollut tärkeä paikka monille kyselyyn vastanneista isistä. Isät ovat saaneet Perheentalolta tukea vanhemmuuteensa ja lapsilleen paikan tavata muita lapsia ja leikkiä turvallisessa ympäristössä. Isät ovat myös saaneet perheentalolta seuraa ja vertaistukea arkeensa. Toiminnan merkitystä isille ja lapsille kuvaa hyvin se, että monet heistä ovat ottaneet Joensuun Perheentalon osaksi viikottaista ohjelmaansa.

Kieli

suomi

Sivuja 33

Liitteet 3

Liitesivumäärä 12

Asiasanat

perhe, vanhemmuus, isät, isyys, teemahaastattelu

THESIS
September 2015
Degree Programme in Social Services

Tikkarinne 9
80220 JOENSUU
FINLAND
p. (013) 260 600

Author
Tomi Sillanpää

Title
The Family House of Joensuu as experienced by fathers

Commissioned by
Save the Children Finland, Family House of Joensuu

Abstract

The purpose of this thesis was to investigate how the Family House of Joensuu presents itself to the fathers who are among its users. The Family House is a community house located in the center of Joensuu aimed for the children of the area and their families. Its purpose is to support the children and their families in their everyday lives and to act as a meeting place for them.

The thesis investigates the experiences and the views of seven fathers who have used the services provided by the Family House of Joensuu. The study was realized using the tools provided by the qualitative research method. The material for the thesis was collected by conducting theme interviews.

In the thesis it was found that the Family House has been an important place for several of the fathers interviewed. The fathers have received support for their parenthood and a place for their children to meet other children and to play in a safe environment. The fathers have also found company and peer support in the Family House of Joensuu. The significance of the operation is well described by the fact that several of them have taken the Family House in to their weekly routines.

Language

Finnish

Pages 33

Appendices 3

Pages of Appendices 12

Keywords

family, parenthood, fathers, fatherhood, theme interview

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Näkökulmia suomalaiseen isyyteen.....	6
2.1	Perhe ja vanhemmuus	6
2.2	Isyys	8
2.2.1	Sosiaalinen isyys	8
2.2.2	Psykologinen isyys	8
2.2.3	Biologinen isyys	9
2.2.4	Juridinen isyys	10
2.3	Isyyden merkitys miehelle	11
2.4	Isän ja lapsen suhde	12
2.5	Isätyö.....	13
3	Kolmas sektori ja matalan kynnyksen ennaltaehkäisevä perhetyö.....	14
3.1	Kolmas sektori.....	14
3.2	Matalan kynnyksen palvelut	15
3.3	Ennaltaehkäisevä perhetyö.....	15
3.4	Joensuun Perheentalo matalan kynnyksen palveluna	16
4	Tutkimusprosessi	17
4.1	Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelma	18
4.2	Laadullinen tutkimus	18
4.3	Kohderyhmä.....	19
4.4	Aineistonkeruumenetelmä.....	20
4.5	Haastattelun toteutus	21
4.6	Aineiston analyysi	22
5	Tulokset	24
5.1	Isien kokemuksia Joensuun Perheentalosta	24
5.2	Isien toiveet ja tarpeet	26
6	Pohdinta.....	27
6.1	Tulosten tarkastelua.....	27
6.2	Eettisyys ja luotettavuus.....	29
6.3	Oppimiskokemukset ja jatkotutkimusehdotukset	30
	Lähteet.....	32

Liitteet

Liite 1	Teemahaastattelurunko
Liite 2	Mainos
Liite 3	Analyysipolku

1 Johdanto

Isänä oleminen ja siihen liittyvät ideaalit ovat muuttuneet. Nykyisessä suomalaisessa vanhemmuuskeskustelussa isiä rohkaistaan osallistumaan lastensa elämään ja luomaan läheisiä emotionaalisia suhteita lapsiinsa. Isyyden muutos perinteisestä perheen päästä ja leiväntuojasta nykyiseen toimivaan ja emotionaalisesti läsnä olevaan omatoimiseen isään ei kuitenkaan ole historian valossa ollut yksinkertainen prosessi. (Peitsalo, Saneri & Tikka 2015.)

Tämän opinnäytetyön tavoite on tuottaa Joensuun Perheentalolle tietoa sitä käyttäneiden miesten kokemuksista talon käyttäjinä. Lisäksi tavoitteena on saada tietoa heidän toiveistaan ja tarpeistaan Perheentaloon liittyen. Joensuun Perheentalo on vuonna 2013 Joensuun keskustaan avattu yhteisötila lapsille ja lapsiperheille, joka toimii hankerahoituksella. Perheentalon tavoitteena on vahvistaa vanhemmuutta ja edistää vanhempien osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia, lapsen oikeuksia unohtamatta (Pelastakaa Lapset 2015). Perheentalon aiemmat käyttäjäkyselyt eivät ole olleet erityisesti miehille suunnattuja, joten työlle on tarve. Opinnäytetyön tutkimustuloksista on hyötyä toimeksiantajalle, erityisesti Perheentalon yhteydessä toimivalle Isämies elämässä -hankkeelle, jonka tavoitteena on vahvistaa miehiä vanhempina ja lisätä turvallisten aikuisten miesten roolia lasten elämässä Pohjois-Karjalassa (Pelastakaa Lapset 2015 b).

Opinnäytetyön tarkoituksena on saada tietoa taloa käyttäneiden miesten kokemuksista talon käyttäjinä, sekä selvittää heidän toiveitaan ja tarpeitaan, joihin he toivoisivat Joensuun Perheentalon pystyvän vastaamaan. Isyyteen ja isyydestä puhumiseen olin rajautunut jo aiemmin Perheentalon työntekijän kanssa käytettyjen keskustelujen pohjalta. Keskusteluissa selvisi, että Joensuun Perheentalon keskiverto mieskäyttäjä on isä lapsensa kanssa, opinnäytetyöni keskeiset käsitteet liittyvät siis suomalaiseen isyyteen. Näiden lisäksi avaan opinnäytteeni teoreettisessa viitekehyksessä Perheentalolla tehtävään työhön liittyviä käsitteitä ennaltaehkäisevä työ, matalan kynnyksen työ ja kolmas sektori.

Tutkimusprosessissa käsittelen tutkimuksen toteutusta ja menetelmävalintoja. Olen koonnut tutkimuksen tulokset omaksi kokonaisuudekseen lukuun kuusi. Pohdinnassa tarkastelen omaa oppimisprosessiani, tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä, sekä esitän jatkotutkimusideoita.

2 Näkökulmia suomalaiseen isyyteen

Tässä luvussa käsittelen suomalaista isyyttä. Aloitan suomalaisesta perheestä ja vanhemmuudesta, ja siitä miltä suomalainen perhe tällä hetkellä näyttää. Seuraavaksi käsittelen isyyttä Jouko Huttusen esittämän jaottelun kautta. Luvun neljäs osa avaa isyyden merkitystä miehelle ja tarkastelee isän ja lapsen suhdetta. Luvun viimeinen osa ”Isätyö” antaa esimerkin siitä, miten suomalainen isä pyritään kohtaamaan tämän päivän sosiaali- ja terveysalan työssä.

2.1 Perhe ja vanhemmuus

Perinteisesti lapsiperhe, josta yleisesti käytetään myös nimitystä ydinperhe, rakentuu heteroseksuaaliselle parisuhteelle, ihannemuodossaan tämä parisuhde muodostaa elinikäisen molemminpuolisen sitoumuksen, johon olennaisesti kuuluvat yhteinen koti ja yhteiset lapset. Tällaisessa kaksivanhempaisessa perheessä isän asemassa oleva mies on biologisesti, sosiaalisesti ja juridisesti isä lapsilleen. Voidaan myös olettaa, että hän on myös psykologisesti isä lapsilleen, eli lapsilla on häneen tunnepohjainen kiintymyssuhde ja nämä pitävät häntä isänään. (Huttunen 2001, 69.)

Suomalaisessa yhteiskunnassa isä on perinteisesti ollut elättäjä, kurinpitäjä ja perheenpää. Viime vuosikymmeninä isyys on kuitenkin joutunut uusien haasteiden eteen. Perherakenteisiin liittyvät muutokset kuten avioerojen ja uusperheiden määrän kasvu sekä avoliittojen yleistyminen, ja toisaalta muut yhteiskunnan

muutokset kuten esimerkiksi naisten parempi koulutustaso ja kodin ulkopuolelle yhä vaativimpiin työelämän tehtäviin siirtyminen ovat luoneet isille paineita entistä suurempaan osallistumiseen lasten- ja kodinhoitoon. (Paajanen 2006, 7.)

Tilastokeskuksen Perheet 2013 -vuosikatsauksessa suomalaiset perheet jaetaan kahdeksaan perustyyppiin. Perinteisen ydinperhemallin rinnalle on siis noussut kokonainen joukko erilaisia perhemalleja ja itseasiassa aviopari jolla on lapsia on ollut yleisin suomalainen perhetyyppi viimeksi vuonna 2004. Nykyään perhetyypeistä yleisin on aviopari jolla ei ole lapsia. Muut perhetypit tilastokeskuksen taulukossa ovat avopari lapsilla, avopari ei lapsia, äiti ja lapsia, isä ja lapsia, rekisteröity miespari ja rekisteröity naispari. (Tilastokeskus 2014, 5–6.) Tämän opinnäytteen kannalta oleellisia näistä ovat lapsiperheet, eli perheet joissa asuu kotona vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi.

Perhe voi tarkoittaa eri ihmisille erilaisia asioita, perheen merkitys saattaa vaihdella oman elämäntilanteen ja ympäröivän yhteiskunnan muutosten mukaan. Keski-ikäinen nainen ja teini-ikäinen poika esimerkiksi näkevät sen, mitä oma perhe merkitsee helposti hyvin erilaisena. Vuoden 2007 perhebarometrissa tarkastellaan tarkemmin perheen merkityksiä. Läheisyys, vastuu muista, yhdessä oleminen, johonkin kuuluminen, henkinen tuki ja pysyvyys nousevat esiin tärkeimpänä perheen merkitystä kuvaavina tekijöinä. Perhe siis antaa turvaa, lämpöä, tukea ja pysyvyyttä näinä pätkätöiden ja alituisten muutosten värittäminä aikoina. (Paajanen 2006, 23–24.)

Vanhemmuus tarkoittaa sitä vuorovaikutussuhdetta, joka vanhemmalla on lapsensa kanssa, se on elämän pituinen rooli. Vanhemmuus syntyy suhteessa lapseen ja kehittyy lapsen kanssa. Jokainen vanhempi on saanut eväät omaan vanhemmuuteensa omasta lapsuuden kasvuympäristöstään ja omasta perheestään. Vastuullinen vanhemmuus on välttämätöntä lapsen kehitykselle, mutta myös yhteiskunnallisesti tärkeä, ellei tärkein, elämän jatkuvuuteen liittyvä tehtävä. Tämän vuoksi vanhemmuuden tukeminen on myös yhteiskunnallinen tehtävä. (Rautiainen 2001, 3.)

2.2 Isyys

Jouko Huttusen mukaan isyys muodostuu sosiaalisesta, psykologisesta, biologisesta ja juridisesta isyydestä, nämä voivat esiintyä yhdessä tai erikseen (Huttunen 2001, 58–65). Isiä on monenlaisia; lähtökohdat isyyteen ovat erilaisia ja jokainen mies muotoilee oman tapansa olla isä lapsilleen. Huttusen jaottelua voidaan soveltaa jokaiseen erilaisista lähtökohdista ponnistaviin isiin.

2.2.1 Sosiaalinen isyys

Sosiaalinen isyys tarkoittaa lapsen kanssa elämistä, hänen kanssaan asumista, arjen jakamista sekä hoivan, huolenpidon ja ajan antamista hänelle. Sosiaaliin isyyteen liittyvät myös julkinen esiintyminen erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa yhdessä lapsen kanssa. Kyseisissä tilanteissa isyys saa tavallaan muiden hyväksynnän ja ulkopuoliset oppivat pitämään miestä lapsen isänä, vaikkei biologisesti välttämättä näin olisikaan. Useimmiten sosiaalinen isä on myös lapsen laillinen isä, ja siksi näitä kahta isyyden puolta ei välttämättä ole aina eroteltu toisistaan käsitteellisesti. (Huttunen 2001, 62–63.)

Sosiaalinen isä jakaa arjen lapsen kanssa. Hän tarjoaa lapselle läsnäoloa, huolenpitoa ja hoivaa. Arjen tilanteissa jaetut kokemukset ja isän ja lapsen välille rakentuva vastavuoroinen suhde mahdollistavat psykologisen isyyden muodostumisen. (Huttunen 2001, 63–64.)

2.2.2 Psykologinen isyys

Psykologinen isyys tarkoittaa kiintymykseen perustuvaa ja tunnepohjaista puolta. Ensisijaisesti psykologista isyyttä määrittää lapsi, se ketä hän pitää isänään, isän kannalta taas psykologista isyyttä määrittää tunnepohjaisten merkitysten

määrä lapseen, esimerkiksi halu suojella, hoivata ja tukea lasta ovat psykologisen isyyden tunnuspiirteitä. Vahvan tunnussiteen, kiintymyssuhteen lisäksi psykologista isyyttä määrittävät myös isää ja lasta yhdistävät tiedolliset ja moraaliset kysymykset. Psykologiset kiintymyssuhdeteoriat tukevat käsitystä siitä, että psykologinen äitiys syntyy luonnostaan lapsen odotuksen, synnytyksen ja hoidon myötä. Samoin voidaan ajatella myös psykologisesta isyydestä: psykologista isyyttä ei tarvitse ansaita toiminnallaan tai käyttäytymisellään, se voi syntyä luonnostaan, mikäli isä osallistuu ja on läsnä lapsen varhaishoitotilanteissa jo lapsen syntymästä alkaen. (Huttunen 2001, 64–65.)

2.2.3 Biologinen isyys

Biologinen isyys tarkoittaa miehen ja lapsen välillä vallitsevaa biologista suhdetta, lapsi on saanut alkunsa juuri tämän miehen sukusoluista. Vaikka biologinen isä ei saisikaan minkäänlaista roolia joko luonnonmenetelmällä tai keinohedelmöityksen avulla siittämänsä lapsen elämässä, on hän silti isä, puolet lapsen geneettisestä perimästä on peräisin häneltä. Biologisella isyydellä on suuri merkitys juridisen isyyden määrittelyssä, sen perusteella määräytyy esimerkiksi lapsen perintöoikeus isään. Biologinen yhteys ei ole yksiselitteisen hyväksyttävä selite isän määrittäväksi suhdekäsitteeksi: pelkkä biologinen side ei ole riittävä ehto isyyden olemassaololle, jos ajatellaan, että isyys syntyy vasta kun isän ja lapsen välillä on kiintymystä, siis henkilökohtainen suhde. Jos miehen ja lapsen välillä ei ole suhdetta, on vain jaettuja geenejä, on isän rooli lähinnä siittäjä. (Huttunen 2001, 59–60).

Yhteiskunnalliset ja perhe-elämän muutokset ovat tavallaan vähentäneet biologisen isyyden arvostusta miesten keskuudessa, vaikka lainsäädännössä isän ja lapsen välinen biologinen suhde onkin ratkaiseva. Avio- ja avoerot ovat johtaneet siihen, että uusperhe-isyys on muokannut isyyskäsitteitämme tehokkaasti. Isäksi tulemiseen ei kytkeydy enää entisenlaista sosiaalista arvonnousua, suhteen laatu lapseen on tullut tärkeämmäksi kuin biologinen alkuperä. (Huttunen 2001, 127–128.)

2.2.4 Juridinen isyys

Juridinen isyys tarkoittaa isyyden yksityisoikeudellista puolta, sitä kenellä on lain edessä yhteiskunnan antamia oikeuksia ja velvollisuuksia lapseen nähden. Isän juridisen aseman voi saavuttaa kolmella tavalla: avioliiton isyysolettaman, isyyden vahvistamisen tai tunnustamisen, sekä adoption kautta. Juridinen isyys avioliiton tai adoption kautta on sellaisenaan täysimääräistä, kun taas isyyden tunnustamisen yhteydessä mukaan astuvat huoltajuus- ja elatusvelvollisuusky-symykset. (Huttunen 2001, 60.)

Isyyslain (700/1975) isyysolettaman nojalla avioliitossa oleva mies tulee lapsen isäksi, kun lapsi syntyy avioliiton aikana. Juridisen isän aseman saa joko isyyden tunnustamisen tai vahvistamisen kautta, mikäli mies ei ole avioliitossa lap-sen äidin kanssa. Isyyden tunnustaminen tapahtuu lastenvalvojan luona, josta tunnustamisasiakirjat lähetetään käräjäoikeuteen, jossa tuomari vahvistaa ne. Isyyden vahvistaminen oikeusteitse tulee kysymykseen silloin, kun mies ei va-paaehtoisesti tunnusta isyyttään. Juridiseen isyyteen liittyy olennaisesti myös termi huoltajuus, jonka kera juridinen isyys on täysivaltaista. Avioliitossa huolta-juus saadaan isyysolettaman mukaisesti, mutta avioliiton ulkopuolella synty-neen lapsen huoltaja on aluksi vain äiti. (Huttunen 2001, 60–62.)

Avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen yhteishuoltajuudesta voidaan sopia, kun isyys on ensin tunnustettu. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983) määrittää lapsen huolloksi huoltajan määräysvallan ja vastuun lap-sen asuin- ja oleskelupaikasta, huolenpidon lapsesta, lapsen elatuksesta ja kasvatuksesta, sekä edustuksesta. Käsitteeseen huoltaja liittyvät myös määrä-ysvalta ja vastuu lapsen koulutukseen ja uskontokuntaan liittyvistä valinnoista. Juridisen isän velvollisuuksiin kuuluu myös osallistua lapsen elatukseen, tästä on säädetty laissa lapsen elatuksesta (704/1975).

Kolmas tapa saada juridinen isyys on adoptio. Lain lapseksiottamisesta (153/1985) mukaisesti lapsen ja vanhemman suhde voidaan vahvistaa tuomio-istuimen päätöksellä. Käytännössä on kaksi keinoa, joilla mies voi tulla isäksi

adoption kautta: joko adoptoida lapsi yhdessä aviopuolison kanssa, tai adoptoida puolisonsa lapsi uusperheessä. Suomessa edellä mainittu ottolapsilaki perustuu vahvaan adoptioon, eli päätöksen jälkeen lapsi kuuluu ottovanhemman tai ottovanhempien sukuun, ja sukulaisuussuhde biologisiin vanhempiin katkeaa. (Huttunen 2001, 60–62.)

2.3 Isyyden merkitys miehelle

Jari Sinkkosen (2001, 98) mukaan vain harvalla miehellä on selkeä käsitys siitä, miksi hän on halunnut tulla isäksi; isyys on vain tietyllä tavalla tapahtunut, luonnonjärjestyksen mukaisesti mies on löytänyt sopivan puolison ja sitten on syntynyt lapsia. Mies on saattanut haluta lapsia, koska rakastaa niitä, tai koska lapsi voi olla miehen lahja rakastamalleen naiselle. Isyyden on sanottu olevan biologinen välttämättömyys, mutta sosiaalisena rakenteena se on tuore ja monella tavalla sattumanvarainen. Äitiys kuuluu itsestään selvästi naiseuteen, isyys vain löyhästi miehisyyteen. (Sinkkonen 2001, 39–40.)

Jokainen isä on erilainen, ja siksi isyyden merkitys on jokaiselle erilainen. Isää pidetään yhteiskunnassa edelleen auktoriteettinä ja etäisenä, vaikka isyyden tärkeys ja merkitys ovatkin lisääntyneet yhteiskunnassa (Huttunen & Mykkänen 2008, 160–171). Vuoden 2006 Perhebarometriin (Paajanen 2006, 48) vastanneista isistä yli yhdeksänkymmentäprosenttia koki, että lapsen syntymä on ollut parasta mitä heille on tapahtunut. Isistä kolmeviidesosaa katsoi isyyden vahvistaneen omaa itsetuntoaan ja yli puolet vastanneista koki, että lapsensaaminen lisäsi oman työssäkäynnin merkitystä. Kaksi viidestä vastanneesta koki saavansa enemmän arvostusta tultuaan isäksi. Tutkimuksessa isyyden parhaiksi puoliaiksi nousivat lapsen kasvun ja kehityksen seuraaminen ja yhdessäolo lapsen kanssa. Vastaajat nostivat isyyden parhaiksi puoliaiksi myös lapsen näkemisen onnellisena ja lapsen rakkauden ja kiintymyksen osoitukset. Moni isä ei osannut eritellä tuntojaan vaan kertoi kaiken isyydessä olevan parasta. (Paajanen 2006, 48, 59.)

Nykyaikana isiltä odotetaan enemmän tunteiden näyttämistä ja tunteikkuutta ylipäättään. Tällainen uuden käyttäytymismallin omaksuminen voi olla ongelmallista miehelle, jonka lapsuudenkodissa tunteiden näyttämistä ei ole välttämättä pidetty hyväksyttävänä. (Huttunen & Mykkänen 2008, 169–171.)

2.4 Isän ja lapsen suhde

Jouko Huttunen (2001) jaottelee kaksivanhempaisen, mutta myös muissa perhetyypeissä esiintyvät, perheen isät neljään eri kategoriaan: sitoutuneet isät, joille isyys on aidosti tärkeä osa elämää ja vastaavasti heikosti sitoutuneet isät, joille isyys ei ole kovin tärkeässä roolissa omassa elämässään. Näiden kahden isätyypin lisäksi on aktiivisia ja passiivisia isiä. Aktiiviset isät antavat arkielämässään paljon aikaa lapsilleen, kun taas passiivisilla isillä ei käytännössä ole antaa paljoa aikaa lapsilleen. (Huttunen 2001, 58–65.)

Aktiiviset ja sitoutuneet isät nostavat korkealle isyyden sekä arvona, että käytäntönä, tosin eri aikoina ja eri kulttuureissa näitä isyyden tapoja on toteutettu eri tavoin. Toteutustapa on riippunut esimerkiksi siitä, millainen valtasuhde miehen ja naisen välillä on vallinnut ja siitä, miten tasa-arvoiseksi isyys ja äitiys ovat määrittyneet perheessä. Aktiiviset ja heikosti sitoutuneet isät edustavat ristiriitaista joukkoa, isiä jotka antavat kyllä suhteellisen paljon aikaa lapsilleen, mutta eivät ole kovinkaan harkitusti tai syvällisesti sitoutuneet itse isyyteen, isyys ei ole heidän elämänsä aivan niitä tärkeimpiä asioita. Ristiriitaisiksi voidaan sanoa myös isiä, jotka ovat passiivisia ja sitoutuneita. He nostavat kyllä isyyden suureen rooliin. Se on heille henkilökohtaisesti hyvin tärkeää, mutta esimerkiksi erilaiset ulkoiset ongelmat johtavat siihen, ettei heillä ole mahdollisuutta antaa lapsilleen aikaa niin paljoa kuin he itse haluaisivat. Passiiviset ja heikosti sitoutuneet isät ovat ryhmä, joka saa vähiten ymmärrystä julkisessa keskustelussa. He eivät arvosta isyyttä, eivätkä panosta siihen. (Huttunen 2001, 81–83.)

2.5 Isätyö

Isätyö pyrkii vastaamaan nykyaikaisen miehen tarpeeseen olla, entistä enemmän, mukana lapsensa kasvussa ja kasvatuksessa heti alusta alkaen. Isät tarvitsevat ajoittain tukea omien tunteidensa käsittelyyn ja vanhemmuuden edellyttämään kasvuun. Jotta tämä tuki mahdollistuisi, on ymmärryksen isyydestä ja lasten ja isien keskinäisestä suhteesta oltava riittävän kattavaa. (Peitsalo, Saneri & Tikka, 2015.)

Peter Peitsalo kertoo Perhevalmennuksen isäryhmä-julkaisun loppuyhteenvetossa isyyden tukemisen, jo synnytystä edeltävältä ajalta lähtien, olevan merkityksellistä koko perheelle. Peitsalon mukaan isyyden varhaisella tukemisella voidaan vaikuttaa myönteisesti isäksi tulemisen kokemukseen ja lisätä tulevissa isissä turvallisuuden ja pärjäävyyden tunnetta. Näin isien on helpompaa paitsi olla isinä, myös osallistua aktiivisesti lapsen hoitoon. (Peitsalo 2012, 12.)

Miessakit ry:n Isyyden Tueksi -hankkeen väliraportissa Timo Tikka ja Ilmo Saneri perustelevat tarpeen isätyölle lähtevän suomalaisten isien huonosta osallistumisesta sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Syynä tähän olivat, Sanerin ja Tikan mukaan, miehet itse sekä sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden omat odotukset isien osallisuudesta. Saneri ja Tikka jatkavat Suomessa yleisen ajatuksen miesten roolista olevan yhä rooli taloudellisen turvallisuuden tuojana, ei niinkään lapsen hoivaajana. Perinteinen isän rooli perheessä ei kuitenkaan heidän mukaansa enää tyydytä 2000-luvun miehiä. Tarve tasavertaiselle vanhemmuudelle on kasvussa. (Miessakit ry 2012, 2.)

Esimerkkinä Suomessa tehtävästä isätyöstä esittelen Miessakit ry:n Isyyden tueksi-mallin. Ilmo Saneri ja Timo Tikka ovat saaneet tunnustusta työstään, joka synnytti perhevalmennuksen isäryhmien toimintamallin, Isyyden tueksi-mallin. Tuoreet isät voivat pohtia suhdettaan isyyteen vertaistuen avulla. Isäryhmiin osallistuvia miehiä tuetaan äidin ja isän väliseen vuoropuheluun ja aktiiviseen isyyteen. Isyyden tueksi-mallin tavoitteena on tuottaa osallistuville isille luontevia keskinäisiä verkostoja, joissa jakaa kokemuksia isyydestä, sekä luoda pa-

remmat mahdollisuudet osallistua lapsen hoitoon ja kasvatukseen. (Kekkonen, Lilja & Nieminen 2013, 32–33.)

3 Kolmas sektori ja matalan kynnyksen ennaltaehkäisevä perhetyö

Tässä luvussa käsittelen kolmannen sektorin matalan kynnyksen palveluita osana sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmää. Aloitan käsitteiden määrittelyllä. Luvun viimeisessä osassa tarkastelen Joensuun Perheentaloa ja sen tekemää matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää perhetyötä.

3.1 Kolmas sektori

Pohjoinen hyvinvointiyhteiskuntamme rakentuu kolmesta ulottuvuudesta: valtion ja kuntien toiminnasta, yksityisistä markkinoista sekä elävästä kansalaisyhteiskunnasta. Kansalaisyhteiskunta tarkoittaa tässä kaikkea sitä ihmisten yhteisöllisyyttä, joka tapahtu ihmisten ja perheiden yksityisyyden ulkopuolella, esimerkiksi järjestötoimintaa. (Möttönen & Niemelä 2006.)

Yhteiskunnalliset liikkeet luovat verkoston, joka toimii markkinoiden ja valtion välissä harmaalla vyöhykkeellä, johon usein viitataan käsitteellä kolmas sektori. Kolmannesta sektorista voidaan käyttää myös käsitteitä kuten vapaaehtoissektori tai hyväntekeväisyyssektori. Yleisimmin kolmas sektori viittaa toimintaan, joka ei ole valtion suoraan verovaroin ylläpitämää tai joka ei ole voittoa tavoittelevaa toimintaa markkinatasolla. Kolmannen sektorin toiminnalle ominaisia piirteitä ovat yleishyödyllisyys, vapaaehtoisuus ja sen luonne voittoatavoittelematoman, ja käytännössä kolmas sektori muodostuu erilaisista järjestöistä, yhdistyksistä ja esimerkiksi uusosuuskunnista tai säätiöiltä. (Jokinen & Saaristo 2006, 252–253.)

3.2 Matalan kynnyksen palvelut

Matalan kynnyksen palvelulla tarkoitetaan yleisesti palvelua, johon asiakkaan on helppo hakeutua. Todellinen matalan kynnyksen palvelu on aina asiakasläh- töistä. Jotta jokin palvelu voisi toimia menestyksekkäästi matalan kynnyksen palveluna, on palvelun kohderyhmä tunnettava erittäin hyvin. On siis mietittävä sen käyttäytymistä, tarpeita ja mahdollisia sen kokemia esteitä palveluihin tulol- le. (Huotari, Inkeroinen, Kaakinen & Törmä 2003, 59.)

Puhekielessä matala kynnys on usein käytetty ilmaisu, jolla kuvataan helppoa pääsyä tai vaivatonta ryhtymistä johonkin. Käsitteenä matala kynnys on lähtöi- sin huumeiden käyttäjien hoitojärjestelmistä 1980-luvun alusta Euroopasta. Tuolloin matala kynnys merkitsi erityisesti sitä, että aktiivisilta huumeiden käyt- täjiltä ei vaadittu erityisiä elämänmuutoksia palvelujen saamiseen. Suomalai- sessa hoitojärjestelmäretoriikassa matalan kynnyksen käsite on laajemmin käy- tössä, sitä käytetään esimerkiksi huono-osaisille suunnatuista palveluista kuten ensisuojusta, yökahviloista ja päiväkeskuksista. Matalasta kynnyksestä puhu- taan usein silloin kun ajanvarausta tai lähetettä ei vaadita, siitä on tullut lähes muoti-ilmaus, jota käytetään mielellään monenlaisissa yhteyksissä ja merkityk- sissä. (Törmä 2009.)

3.3 Ennaltaehkäisevä perhetyö

Perhetyötä on laajasti katsottuna kaikki perheiden kanssa tehtävä työ. Sitä voi- daan toteuttaa monilla eri tahoilla, kuten seurakunnissa, kotipalvelussa, sosiaa- lityössä, päivähoidossa ja neuvoloissa. Perhetyölle ei ole olemassa tarkkaa määritelmää, eikä käsitettä itsessään ole laissa määritelty, siksi perhetyö on usein tekijöidensä näköistä. Perhetyön kenttä sisältää esimerkiksi psyykkistä ja sosiaalista vanhemmuuden tukemista, perheen vuorovaikutustaitojen tukemista, perheen toimintakyvyn vahvistamista ja parisuhteen ohjaamista vanhemmuu-

teen vahvistavaksi. (Vilén, Hansen, Janhunen, Kytöpuu, Salo, Seppänen P., Seppänen S. & Tapio 2010, 25–26.)

Ennaltaehkäisevä perhetyö tarkoittaa lapsiperheille järjestettävää, pitkäjänteistä ja suunnitelmallista perheitä kokonaisvaltaisesti tukevaa toimintaa. Perhetyölle on ominaista tukea perhettä kokonaisuutena, mutta huomioida kunkin perheenjäsenen yksilölliset tarpeet. Perhetyö voi perustua vapaaehtoisuuteen, eikä se vaadi lähetettä tai asiakkuutta lastensuojelussa. (Reijonen 2015.)

Ennaltaehkäisevä perhetyö pyrkii vastaamaan lapsiperheiden ongelmiin ennen kuin ne pääsevät kriisiytymään perheelle itselleen hallitsemattomaksi. Ennaltaehkäisevät perhetyön kautta on mahdollisuus ehkäistä perheen päätymistä lastensuojelun asiakkaaksi ja tätä kautta vähentää lastensuojelun kuormittunutta tilannetta. (Saarnio 2004, 240–255.)

3.4 Joensuun Perheentalo matalan kynnyksen palveluna

Joensuun Perheentalo on vuonna 2013 Joensuun keskustaan avattu ennaltaehkäisevän lastensuojelutyön yhteistyökeskus, joka toimii hankerahoituksella. Hankkeiden hallinnoijana toimii Pelastakaa Lapset ry. Joensuun perheentalo toimii osana Pelastakaa Lapset ry:n Itä-Suomen aluetoimistoa. (Joensuun Perheentalo 2015.)

Tällä hetkellä Perheentalon toiminnan mahdollistaa Raha-automaattiyhdistyksen ”Lapsiperheiden arjen tukeminen Joensuun seudulla”-hanke. Kyseisen hankkeen tavoitteena on vahvistaa lasten ja heidän läheistensä hyvinvointia ja osallisuutta koko yhteiskunnassa. (Joensuun Perheentalo 2015.)

Perheentalon toimintamuotoja ovat erilaiset ryhmätoiminnot, ennaltaehkäisevät neuvontapalvelut, sekä koulutukset. Perheentalolla on avointa leikkitilaa, jossa perheet voivat kohdata toisiaan. Perheentalo toteuttaa toimintojaan yhteistyössä

eri järjestöjen ja yhdistysten, oppilaitosten, yritysten ja Joensuun kaupungin kanssa kumppanuusperiaatteella. (Pelastakaa Lapset 2015.)

Suuren osan Joensuun Perheentalon toiminnoista muodostavat erilaiset hankkeet. Tällä hetkellä Perheentalolla toimii kolme hanketta, hankkeista tämän opinnäytteen kannalta kiinnostavin on Isämies elämässä–hanke. Vuoden 2015 toukokuussa käynnistynyt hanke pyrkii vahvistamaan miehiä vanhempina ja lisäämään turvallisten aikuisten miesten roolia lasten elämissä Pohjois-Karjalan alueella. Hankkeen tavoitteena on lisätä isämiehille ja lapsille suunnattua toimintaa. Neuvoloiden perhevalmennuksia kehitetään paremmin isiä huomioiviksi ja järjestetään erilaisia koulutuksia sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille. ESR-rahoitteinen hanke työllistää kaksi osa-aikaista työntekijää. (Pelastakaa Lapset 2015 b.)

Vuoden 2014 aikana Perheentalon avoimeen toimintaan osallistui noin 14 700 henkeä, ryhmiin osallistui noin 1450 henkeä. Kaiken kaikkiaan kävijöitä oli vuoden 2014 aikana reilut 21 000, kahden toimintavuotensa aikana Perheentalo on tavoittanut noin 40 000 kävijää. (Joensuun Perheentalon 2015.) Miehiä tästä määrästä oli Perheentalon työntekijöiden mukaan kaiken kaikkiaan noin vajaa kymmenen prosenttia.

4 Tutkimusprosessi

Halusin tehdä opinnäytteeni isyyteen ja perhetyöhön liittyvästä aiheesta ja etsin sopivaa toimeksiantajaa. Toimeksiantaja löytyi moninaisten vaiheiden jälkeen Joensuun Pelastakaa Lapset ry:n Perheentalosta vuoden 2014 loppupuoliskolla. Toimeksiantajan kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen aiheeksi rajautui Joensuun Perheentaloa käyttäneiden miesten kokemukset Perheentalosta. Keskustelujemme pohjalta laadin tutkimuskysymykset ja suunnittelin opinnäytteen etenemistä. Varsinainen opinnäytetyön toteutus tapahtui kesällä 2015.

4.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelma

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia millaisia kokemuksia Joensuun Perheentalo on tarjonnut siellä käyneille miehille. Tutkimusongelmaani tarkentavia kysymyksiä on kaksi:

1. Millaisia kokemuksia talolla käyneillä isillä on ollut perheentalosta?
2. Millaisiin toiveisiin ja tarpeisiin isät toivovat Joensuun perheentalon pystyvän vastaamaan?

4.2 Laadullinen tutkimus

Toteutin opinnäytteeni laadullisena tutkimuksena. Laadullisen, eli kvalitatiivisen, tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän tarkastelu. Kuten elämässä, laadullisessa tutkimuksessa on ymmärrettävä, ettei todellisuutta voi pirstoa mielivaltaisesti osiin, tapahtumat vaikuttavat toisiinsa ja muovaavat yhtäaikaaisesti toinen toistaan. Laadullinen tutkimus pyrkii kohteen mahdollisimman kokonaisvaltaiseen tutkimiseen. (Hirsjärvi ym. 2007, 157.)

Päädyin laadulliseen tutkimukseen toimeksiantajan kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta. Toimeksiantaja halusi tietää, miten miehet olivat kokeneet Joensuun Perheentalon. Päädyimme yhteisymmärrykseen siitä, että paras tapa saada selville miesten kokemuksia olisi kysyä niitä heiltä suoraan. Perheentaloa käyttävien miesten joukko on verrattain pieni, joten tilastollisen tiedon kerääminen taloa käyttävistä miehistä tuntui melko turhalta. Olimme lisäksi vähintään yhtä kiinnostuneita yksityiskohdista kuin enemmistön mielipiteestä; uudet ideat ja yksittäiset mielipiteet siitä, miten Perheentalo on onnistunut konseptissaan olivat enemmän kuin tervetulleita.

Yleensä laadullinen tutkimus alkaa siitä, kun tutkija pyrkii kartoittamaan kentän, jolla toimii. Aineiston koko määräytyy tutkittavan aiheen mukaan, ja koska laadullisen tutkimuksen tarkoituksena ei ole etsiä keskimääräisiä yhteyksiä tai tilastollisia säännönmukaisuuksia, ei aineiston koko määräydy näiden perusteella (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 157–177). Eskolan ja Suorannan (1998) mukaan laadullisessa tutkimuksessa yksi tapa ratkaista aineiston riittävyys on sen kylläntyminen eli saturaatio. Kylläntymisellä tarkoitetaan tilannetta, jossa tutkija ei ole etukäteen päättänyt haastattelujen määrää, vaan katsoo aineistoa olevan riittävästi siinä vaiheessa, kun samat asiat alkavat toistua haastatteluissa. (Eskola & Suoranta 1998, 62–63.)

Laadullisen tutkimuksen sisällä on suuri määrä menetelmiä. Eri tutkimusotteita ja eri lähestymistapoja voidaan käyttää myös päällekkäin. Tutkimustehtävä kertoo sen, millaisin menetelmin tutkija saa parhaiten vastauksia asettamiinsa tutkimuskysymyksiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 157–177.)

Laadullinen tutkimus keskittyy usein varsin pieneen määrään tapauksia ja yrittää analysoida niitä mahdollisimman hyvin. Aineiston tieteellisyyden kriteeri siirtyy näin määrästä laatuun, pyrkimyksenä mahdollisimman kattava käsitteellistäminen. Pelkistetyimmillään laadullinen aineisto tarkoittaa aineistoa, joka on ilmiänsuultaan tekstiä. (Eskola & Suoranta 1998, 13–18.)

4.3 Kohderyhmä

Laadullisen tutkimuksen kohdejoukko valitaan yleensä tarkoitukseen sopivasti, ei satunnaisotantaa käyttäen (Hirsjärvi ym. 2007, 160). Tässä opinnäytteessä tutkimuksen kohderyhmä olivat, toimeksiantajan tahdosta, joensuulaiset Perheentalolla käyneet miehet. Haastattelut toteutettiin kesäkuussa 2015 Joensuussa. Haastateltavia haettiin Joensuun Perheentalolla jaetuun mainoksin, joita talon työntekijät jakoivat suoraan talolla käyneille miehille. Paperisen Perheentalolla jaossa olleen mainoslappusen lisäksi haastateltavia pyrittiin tavoittamaan sosiaalisessa mediassa Joensuun Perheentalon Facebook-sivulla jaetun mai-

noksen avulla. Mainonta tuotti kolme yhteydenottoa, loput neljä haastateltavaa löytyivät suoraan Joensuun Perheentalolta siellä viettämieni päivien aikana.

Yllä kuvaamallani tavalla haastateltaviksi valikoitui seitsemän taloa käyttänyttä miestä. Miehet tulivat eri kaupunginosista ja yksi heistä ei ollut joensuulainen. Miehiä kuitenkin yhdisti se, että he olivat kaikki isiä ja olivat käyttäneet talon tarjoamia palveluita tai tiloja yhdessä lapsensa tai lastensa kanssa. Talolla tavatuista miehistä kahden kanssa haastattelu pystyttiin tekemään saman tien lapsenkaitsijan löydyttyä talon henkilökunnasta, kahden miehen kanssa vaihdettiin yhteystietoja ja sovittiin sitten haastattelu myöhemmäksi ajankohdaksi Perheentalolle. Mainosten perusteella löytyneistä miehistä yksi otti yhteyttä Facebookin välityksellä, yksi sähköpostitse ja kolmas tekstiviestitse. Kunkin kanssa sovittiin tapaamisaika yhteisten aikataulujen sallimalla tavalla.

4.4 Aineistonkeruumenetelmä

Tutkimuksessani käytän menetelmänäni teemahaastattelua. Uskon sen parhaiten soveltuvan työni luonteeseen, joka korostaa tutkittavien vapautta tuoda laajasti omaa näkemystään ja kokemuksiaan esiin. Teemahaastattelussa ainoastaan haastattelun teema-alueet, aihepiirit on etukäteen määritelty. Tarkkoja, strukturoituja kysymyksiä ei ole, mutta tutkijan on tarkan muodon ja järjestyksen puutteesta huolimatta pidettävä huolta, että etukäteen määritellyt teemat käydään haastateltavan kanssa läpi. Haastateltavasta riippuen eri aihealueiden keskinäinen järjestys, laajuus ja painotus voivat vaihdella suurestikin. (Eskola & Suoranta 1998, 86–87.)

Haastatteluun menetelmänä päätyminen tapahtui lopulta pääasiassa siitä syystä, että Joensuun Perheentalolla oli toteutettu vuoden 2014 aikana laajempi kyselylomakkeella tehty tutkimus Pohjois-Karjalaisesta miehestä ja isyydestä (Pelastakaa Lapset 2015 b). Tältä opinnäytteeltä toivottiin yksityiskohtaisempaa ja enemmän miehistä itsestään kertovaa tietoa, sanalla sanoen uutta tietoa.

Haastattelussa haastattelija ja haastateltava ovat suorassa kielellisessä vuorovaikutuksessa keskenään, ja tämä antaa mahdollisuuden suunnata tiedonhankintaa tilanteessa tutkimuksen kannalta oleellisiin seikkoihin, myös vastausten taustalla olevia motiiveja on mahdollista nostaa esiin. Tilanteen mukaan on lisäksi mahdollista säädellä haastatteluaiheita. Haastattelutilanne mahdollistaa lisäksi ei-kielellisten vihjeiden käyttämisen vastausten merkitysten tulkitsemisessa. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 34.)

Teemahaastattelu on puolistrukturoitu, eli lomakehaastattelun ja strukturoimattoman haastattelun välimuoto (Hirsjärvi & Hurme 2010, 47–48). Teemahaastattelussa aiheet on määritelty etukäteen. Haastattelutilanteessa haastattelijan tehtäväksi jää huolehtia siitä, että kaikki ennalta määritellyt teema-alueet käydään läpi. Teemojen käsittelyjärjestys ja -laajuus voivat vaihdella (Eskola & Suoranta 2000, 86–87). Esimerkiksi tässä opinnäytteessä eräs teemoistani oli saavutettavuus, joka sisälsi Perheentalon aukioloajat, sijainnin, maksuttomuuden, tunnelman, kynnyksettömyyden ja helppokulkuisuuden. Teemahaastattelurunkoni löytyy kokonaisuudestaan tämän opinnäytteen liitteestä yksi ja siihen voi sieltä tutustua paremmin.

Teemahaastattelu huomioi sen, että ihmisten tulkinnat asioista ja heidän itsenäille antamat merkitykset, ovat keskeisiä. Teemahaastattelusta puuttuu strukturoidun lomakehaastattelun ominainen kysymysten tarkasti mietitty muoto ja järjestys, sen kuitenkin erottaa syvähaastattelusta se, että siinä on ennakkoon mietityt teemat jotka ovat kaikille haastateltaville samat. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 47–48.)

4.5 Haastattelun toteutus

Haastattelin seitsemää pohjoiskarjalaista miestä, joista yksi oli Kontiolahdelta ja muut Joensuusta. Iältään haastatellut olivat kahdenkymmenenviiden ja kolmenkymmenenseitsemän ikävuoden väliltä, yhdellä oli kaksi lasta, loppuilla yksi. Miesten koulutustaustat vaihtelivat toisen asteen tutkinnosta ammattikorkeakou-

lututkintoon ja maisteritutkintoon. Haastatelluista työelämässä oli yksi, opiskelijoita kaksi, työttömiä kaksi, vuorotteluvapaalla yksi ja koti-isänä yksi. Isistä valtaosa (viisi seitsemästä haastattelusta) käy lapsineen Perheentalolla kerran viikossa tai kerran kahdessa viikossa, kaksi muuta vastaajaa käyttää tiloja harvemmin.

Nauhoitin tekemäni haastattelut käyttäen älypuhelinia nauhurina. Haastattelut kestivät kahdestakymmenestäviidestä minuutista liki tuntiin, keskivertoa haastattelun kestäessä noin puoli tuntia, pisimpään kestänyt haastattelu tosin venyi lähinnä ulkoisten häiriötekijöiden vuoksi. Haastattelut tehtiin yhteisen sopimuksen mukaan haastateltavan kanssa valitussa paikassa. Suuri osa haastatteluista (neljä seitsemästä) tehtiin Perheentalolla siellä viettämieni hetkien aikana, loput haastattelut tehtiin haastateltavien aikataulujen mukaan eri paikoissa; yksi haastateltavan kotona, toinen kirjastolla ja kolmas paikallisessa ravitsemusliikkeessä.

4.6 Aineiston analyysi

Aloitin aineistoni analysoimisen kuuntelemalla haastatteluin keräämäni aineiston vielä kertaalleen läpi, pyrin näin tehdessäni palauttamaan haastattelutilanteet mieleeni ja poimimaan haastatteluista puheenaiheita ja ajatelmia, jotka toistuivat haastattelusta toiseen. Kuunneltuani haastattelut kertaalleen läpi päädyin litteroimaan haastattelut kokonaisuudessaan. Litteroinnissa seitsemästä haastattelusta syntyi auki kirjoitettuna yhdeksänkymmentäyhdeksän sivua tekstiä Arial-fontilla koolla kaksitoista rivivälillä puolitoista. Litteroidessani tekstiä koodasin samalla haastattelut numeroilla yhdestä seitsemään. Litteroitua aineistoa ryhdyin sitten teemoittelemaan. Esimerkkinä aineistoistani löytyneistä teemoista voisin mainita kohtaamisen, jolla tarkoitin sitä miten Perheentaloa käyttäneet isät tunsivat tulleen talolla kohdatuksi, vaikkapa Perheentalon työntekijöiden toimesta.

Laadullisen aineiston analyysin tarkoituksena on selkeyttää aineistoa, ja täten

tuottaa uutta tietoa tutkitusta asiasta ja sen hajanaisista materiaaleista. Analyysin kautta aineistoa pyritään tiivistämään niin, ettei informaatiota katoa. Kvalitatiiviseen aineistoon voi suhtautua monin eri tavoin mitä tulee analysointiin. Analyysiä voidaan esimerkiksi tehdä lähtökohdasta, jossa haastattelut kertovat todellisuudesta jotain vääristelemättä, tai aineistoihin voidaan suhtautua suhteellisemmin, ajatella niiden järjestäytyvän sen mukaan, miten ne palvelevat tiettyjä tarkoituksia. Tutkijan suhtautumistapa riippuu siis täysin tämän omista tutkimusintresseistä ja tavoitteista. (Eskola & Suoranta 1998, 138, 142.)

Laadullisen analyysin tekeminen alkaa usein jo haastattelutilanteessa. Tutkija voi itse haastattellessaan tehdä havaintoja ilmiöistä sen mukaan, kuinka usein niitä esiintyy tai esimerkiksi toistuu. Haastattelutilanteessa tutkija voi kerätä lisää aineistoa tarkistaakseen kehittelemiään hypoteeseja tai malleja. Tutkijan käyttämä päättely on muodoltaan joko induktiivista tai abduktiivista. Induktiivinen päättely on aineistolähtöistä, kun taas abduktiivisessa päättelyssä tutkija pyrkii todentamaan aineistonsa avulla valmiita teoreettisia johtoideoitaan. (Hirsjärvi & Hurme, 136.) Kun aineisto on tallennettu, tutkija voi joko litteroida koko haastatteludialogin tai teemoja siitä, tai vaihtoehtoisesti aineistoa ei kirjoiteta-kaan tekstiksi vaan päätelmiä tai teemojen koodaamista tehdään suoraan jo tallennetusta aineistosta, esimerkiksi vaikkapa ääninauhoilta. (Hirsjärvi & Hurme, 138.)

Teemoittelussa aineistosta nostetaan esiin tutkimusongelmaa valaisevia teemoja. Tällä tavalla on mahdollista vertailla eri teemojen esiintymisiä ja ilmenemistä aineistossa. Aineistosta on teemoittelussa pyrittävä ensin löytämään ja sitten erottelemaan tutkimuskysymysten kannalta olennaiset teemat. Teemoittelu on suositeltava aineiston analysointitapa erityisesti silloin, kun halutaan saada aikaan ratkaisu johonkin käytännölliseen ongelmaan, kuten esimerkiksi saada tietoa jostakin konkreettisesta toimijasta tai toiminnasta. (Eskola & Suoranta 1998, 175–180.)

5 Tulokset

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyöni tuottamia tuloksia tutkimuskysymyksiini peilaten. Luvun ensimmäisessä osassa käsittelen haastatteluun vastanneiden miesten kokemuksia Joensuun Perheentalosta. Luvun toinen osa käsittelee haastateltujen lausumia toiveita ja tarpeita Perheentaloon liittyen.

5.1 Isien kokemuksia Joensuun Perheentalosta

Perheentaloa käyttävät isät ovat melko heterogeeninen ryhmä, ainakin mitä tulee heidän koulutustasoonsa ja taustoihinsa. Tässä valossa oli ehkä hieman yllättävää huomata, että kaikilla miehistä oli hyvin samansuuntaisia näkemyksiä siitä, millainen paikka perheentalo on sekä siitä, millainen toimija sen tulisi tulevaisuudessa Joensuussa olla. Miehet olivat pääpiirteissään kaikki tyytyväisiä perheentalon toimintaan, ja siihen millaisia palveluita se käyttäjäkunnalleen tarjoaa.

No kyllä miulla ainakkii semmonen kuva on ollu, että tää tosissaan on semmonen paikka mihin voi tulla kuka vaan ja just että, on hyvin... Hyvin helppo niinku tulla tänne, tänne, tuota. Sekä fyysisesti, että psyykkisesti **naurahtaa** On tuota, ihan kaikki tervetulleita ja samalla viivalla kaikki, että tuota... Ja se on kyllä näkynykkii sitten, et ei oo tuota sillä väliä uskonnolla tai rodulla tai... sitte muuten asemalla elämässä tai missään, että se on kyllä hyvin tasa-arvonen, että se on kyllä, et semmonen kuva mulla oli tästä etukäteen ja se on kyllä vahvistunu vaan.

Tutkimuksessa haastatellut miehet kertoivat kaikki yhdeksi Perheentalon hyvästä puolista sen, että sinne voi tulla juuri sellaisena kuin on. Ilmapiiriä pidettiin suvaitsevaisena ja valtaosa miehistä (viisi seitsemästä) kertoi, että talolla pystyy juttelemaan muiden kävijöiden kanssa miltei asiasta kuin asiasta loput kaksi

miestä olivat tästä kuitenkin eri mieltä. He kertoivat valtaosin äideistä koostuvan käyttäjäkunnan keskuudessa miehenä olemisen tuntuvaan joskus haastavalta.

Haastatteluissa selvisi, että Perheentalo on miesten kokemuksien mukaan viihtyisä ja ”helppo paikka olla” ja että sen kautta on tarjoutunut mahdollisuuksia tavata ja jutella muiden aikuisten kanssa. Perheentalon tarjoama vertaistuki vanhemmuuteen nousi esiin useissa haastatteluissa.

...Tulleeko tuntemattomat puhuu, mutta kyllä tässä tosi avoimesti on ite saanu puhuuu ja monet on niinku puhunu, et silleen senkii osalta todella turvallinen olo täällä on ollu, et pystyy puhumaan oikeestaan kaikesta, että ei niinku... Ite ainakkii luotan, että ei sitten tuolla kylillä tule vastaan... Niin, et tota noin... Niin, kyllä, kyllä... Et se on justiisa, et vaikka loppupeleissä ihan älyttömästi ei tytön ikäsiä lapsia oo, mut niitä kuitenkin on.

Haastatellut isät ovat kokeneet Perheentalon olevan paikka, jossa jokainen on kohdattu tasavertaisena ja avoimesti. Isät olivat haastattelujen mukaan tyytyväisiä siihen kuinka luontaisesti heidät on otettu talolla vastaan. Tässä yhteydessä talon työntekijät saivat kiitosta siitä, miten maanläheistä ja luontevaa heidän työskentelynsä talolla on.

Siis on se silleen ollu luontevaa, et en minä oo ainakaan ollu ihan perillä siitä, että kuka siellä on niinku palkattuna työntekijänä ja kuka siellä on vain hengailemassa.

Perheentalon tiloihin ja sijaintiin oltiin lähes kautta linjan enemmän kuin tyytyväisiä. Kaikki miehistä pitivät talon sijaintia hyvänä. Perheentalolle on vastaus-ten mukaan helppo saapua monella eri kulkuneuvolla, ja monesta eri suunnasta. Tiloja pidettiin avarina ja erityisesti keittiötä kiiteltiin.

Valtaosa kyselyyn vastanneista isistä (viisi seitsemästä) kertoi, etteivät juuri käytä perheentalon ohjelmallisempaa puolta. Isät kertoivat tulevansa talolle, jot-

ta lapset saivat leikkiä muiden lapsien kanssa, ja saivat itsekin hetken huo-
kaista lasten leikkiessä talolla muiden aikuisten valvovien silmien alla. Kaksi
seitsemästä isästä puolestaan oli käyttänyt taloa lähinnä jonkin järjestetyn oh-
jelmanumeron puitteissa, esimerkkinä he kertoivat vaalipaneelin ja lapsille
suunnatun teatteriesityksen. Kaikki kyselyyn vastanneet isät pitivät palveluiden
maksuttomuutta ja niihin osallistumisen matalaa kynnystä tärkeinä.

Et lähinnä just... No aika monesti kun oli just näitä nalleneuvoloita, niin
silloin ollaan ajotettu siihen... että tuota lapsi tykkää, tykkää käyä niissä
ja sitten, että se oli tosi kiva ja tota... On se silleen kiva, jos täällä on jot-
tain teemapäiviä ollu, ihan... Mutta tuota.. Mut silleen, et tässä ollaan,
ollaan leikitty ja sitten kun, meilläkään nyt siinä kun oo ollu... Kodin lä-
hellä ei ihan hirveesti oo lapsia, tai kotona tytön ikäsiä... Niin niin, se on
sitten ollu hirmu tärkeä, että hää on saanu täällä sitten leikkikavereita, ei
tarvii isän naamaa pelkästään vaan katella, katella sitten, että... Et
vaikka sitten muuten ollaan käyty uimassa ja muuta, mut täällä niinku
päässee leikkimään.

5.2 Isien toiveet ja tarpeet

Suuri osa haastatteluihin osallistuneista isistä (viisi seitsemästä) kertoi hake-
vansa Perheentalolta leikkutilaa ja seuraa lapsilleen, mutta myös vertaistukea it-
selleen. Kaksi miehistä ei tuntenut varsinaisesti tarvitsevansa vertaistukea van-
hemmuutensa tueksi, sen sijaan he pitivät tärkeänä sitä että Perheentalolta löy-
tyy turvallisia aikuisia, joiden kanssa lapsen uskaltaa jättää hetkeksi leikkimään
siksi aikaa, kun itse silmäilee päivän lehteä.

Siellä on tosi hyvä semmoinen fiilis ja ilmapiiri että sinne kun me-
nee niin on sellainen olo, että voi olla ja saa ottaa kontaktia myös
muittenkin lapsiin... Ettei tarttee pelätä että jos jonkun lapsi meinaa
törttöillä niin voi mennä vähän väliin ja keskeyttää tilanteita...

Kaikki miehistä kertoivat menevänsä Perheentalolle pääasiassa lastensa ehdoilla. Isien puheissa se, että he pääsevät näkemään lapsen leikin ja ilon, nousi itsessään tärkeäksi. Oma viihtyminen tuli kaikkien miesten haastatteluissa vasta toisena, olkoonkin, että moni mainitsi oman viihtyvyyden lisääntyvän luonnostaan siitä, että saa lapselle mielekästä toimintaa päivään.

Haastatteluihin osallistuneet isät antoivat perheentalolle kauttaaltaan hyvää palautetta, eikä toiveita talon kehittämiseksi juurikaan noussut esiin. Ainoaksi useampaan otteeseen esiintyneeksi toiveeksi nousi aukioloaikojen laventaminen iltoja koskevaksi.

No eipä oikeestaan muuta, että kiitokset kaikille jotka täällä on tätä tekemässä tuota... Tosi, tosi arvokasta työtä tekevät ja on kyllä tosi viihtysä paikka. Toivottavasti säilyy ja tuota se kyllä mielestäni on monessa tapauksessa just tää maksuttomuus on, jos vaan rahoitusta löytyy niin on todella, todella hyvä. Että tuota, et se kyllä on varmasti monelle aika tärkeä kuitenkin...

6 Pohdinta

Tässä luvussa pohdin saamiani tuloksia suhteessa opinnäytteen tutkimuskysymyksiin. Luvun toinen osa käsittelee opinnäytteen eettisyyttä ja luotettavuutta. Viimeisessä osassa tarkastelen omaa oppimiskokemustani ja esitän kaksi jatko-tutkimusideaa.

6.1 Tulosten tarkastelua

Yksi tämän opinnäytteen tehtävistä oli selvittää, millaisena Perheentaloa käyttäneet miehet ovat kokeneet Perheentalon. Haastatteluissa nousi esiin se, että

miehen ovat olleet tyytyväisiä Perheentalon toimintaan nykyisessä muodossaan. Eniten kiitosta saivat Perheentalon tarjoamat vertaistuki ja matalan kynnyksen tavoitettavuus. Osa vastaajista toivoi miehille omia ryhmiä, mutteivat itse osanneet määritellä, mitä ryhmässä sitten tarkemmin tehtäisiin. Perheentalo on vastaajien mukaan ollut tärkeä paikka erityisesti heidän lapsilleen ja samalla isätkin ovat löytäneet seuraa ja paikan, jossa viettää laatuaikaa lastensa kanssa.

Paajasen (2006) mukaan isyys on viime vuosikymmeninä joutunut uusien haasteiden eteen. Perherakenteisiin liittyvät muutokset ja muut yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset ovat luoneet suomalaisille isille paineita entistä suurempaan osallistumiseen lasten- ja kodinhoitoon (Paajanen 2006, 7). Tämä näkyi opinnäytteeni tuloksissa; vastaajista useampi oli kotona lapsen kanssa olevassa roolissa ja kertoi vaimon olevan tällä hetkellä heillä se, joka käy töissä.

Opinnäytetyötä aloittaessani Joensuun Perheentalon työntekijä antoi minulle mietittäväksi hypoteesin liittyen miesten asemaan sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmässä. Hypoteesin mukaan isät eivät välttämättä tunnista itseään sosiaali- ja terveysalaa kiinnostavaksi kohderyhmäksi. Tämä kysymys voidaan hyvin kääntää myös toisinpäin; voidaan miettiä tunnistaako sosiaali- ja terveysala isät kohderyhmäksi. Ilmo Sanerin ja Timo Tikan (2012) mukaan suomalaiset isät osallistuvat huonosti sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Saneri ja Tikka siis vahvistavat osaltaan hypoteesin olemassa olevaksi ongelmaksi suomalaisessa sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmässä.

Hypoteesi oli luonteeltaan sellainen, että en lähtenyt sitä suoraan kysymään haastattelemiltani miehiltä. Haastattelujen aikana pystyin hyvin kuulemaan ja aistimaan sen, millainen heidän suhteensa sosiaali- ja terveysalan palvelujärjestelmään oli. Osalle isistä jo nimi Perheentalo riitti kertomaan sen, että myös isät kuuluvat Perheentalon kohderyhmään. Tästä huolimatta kaksi haastatelluista isistä tuntui mieltävän Perheentalon lähinnä äideille ja lapsille suunnatuksi palvelumuodoksi. Juuri tällaisten isien tavoittamisessa on Perheentalolla ja sen kaltaisilla palveluilla kaikkein eniten työtä. Se tarvitsevatko kaikki tällaisia palve-

luita ylipäättään, on tietenkin vielä toinen kysymys. Tilausta niille silti varmasti on, tämän haastatteluja tehdessäni saamani vastaukset vahvistavat.

Haastattelu ja erityisesti teemahaastattelu tuntui näin jälkikäteen oivalta valinnalta tämän tutkimuksen toteuttamiseen. Haastattelu mahdollisti avoimen keskustelun ja uusien teemojen esiinnousun, nämä asiat eivät olisi samalla tavalla toteutuneet esimerkiksi kvantitatiivisen tutkimuksen ja kyselylomakkeen keinoin. Hirsjärven ja Hurmeen (2010, 47–48) mukaan teemahaastattelu huomioi sen, että ihmisten tulkinnat asioista ja heidän itse näille antamansa merkitykset ovat pääasia. Myös tämä puoltaa teemahaastattelun valintaa aineistonkeruumenetelmäksi. Haastatellut olivat erilaisista elämäntilanteistaan huolimatta kaikki pääsääntöisesti tyytyväisiä Perheentalon toimintaan, joten kenties otanta olisi voinut olla suurempikin, jolloin olisi saattanut paljastua enemmän kehitysideoita ja toiveita Perheentalon toimijoille.

Opinnäytteen päällimmäinen tulos tuntuu olevan se, että Joensuun Perheentaloa käyttäneet isät ovat tyytyväisiä Joensuun Perheentalon toimintaan nykyisellään. Monikaan isistä ei edes tiennyt, että Perheentalolla on jo järjestetty erityisesti isille suunnattua toimintaa, mutta tämä ei tuntunut heidän kokemustaan millään tavalla häiritsevän, olkoonkin että samaiset isät olivat miltei kaikki sitä mieltä, että erityisesti isille suunnattu toiminta olisi tervetullutta.

6.2 Eettisyys ja luotettavuus

Eskola ja Suoranta (1998, 52–57) kertovat teoksessaan ”Johdatus laadulliseen tutkimukseen”, että tutkimukseen liittyvien eettisten kysymysten kannalta on tärkeää, että tutkimukselle on saatu lupa. Lisäksi tärkeää on, että tutkittaville on riittävästi kerrottu tutkimuksen luonteesta ja sisällöstä, sekä siitä että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Opinnäytetyöni haastatteluosuutta tehdessäni kerroin tutkittaville, eli Joensuun Perheentaloa käyttäneille isille, haastattelun tarkoituksesta ja siitä mihin tutkintoon opinnäytteelläni tähtään. Haastatteluihin osallistuminen on tietenkin ollut vapaaehtoista.

Eskola ja Suoranta (1998, 52–57) kehottavat käsittelemään kerättyä aineistoa anonyymisti, eli nimettömästi ja luottamuksellisesti, jottei ketään tutkimukseen osallistunutta voitaisi tunnistaa tekstistä, eikä tutkimuksesta näin ollen koituisi minkäänlaista haittaa tutkimukseen osallistuneille missään vaiheessa tutkimusta. Tutkimuksen on lisäksi oltava julkinen niin, että siitä raportoidaan ja tiedotetaan avoimesti (Eskola & Suoranta 1998, 52–57).

Kerätty aineisto on tässä opinnäytteessä käsitelty anonyymisti, haastatteluissa mahdollisesti mainitut nimet on muutettu, eikä haastateltavien nimiä ole paljastettu, jottei tutkimuksen luotettavuus heikentyisi. Haastatteluja käsittelee (luottamuksellisuudesta huolehtien) ainoastaan opinnäytetyön tekijä. Lisäksi litteroidut haastattelut menevät käyttöön Joensuun Perheentalolle. Tähän on pyydetty erikseen lupa jokaiselta haastatellulta. Tutkimuksen julkisuus on ollut selvää koko prosessin ajan; haastateltavia on haettu julkisesti jaossa olleilla mainoslappusilla ja opinnäyte tulee valmistuttuaan luettavaksi julkisesti internetiin Theseus-tietokantaan.

6.3 Oppimiskokemukset ja jatkotutkimusehdotukset

Opinnäyteprosessin aikana olen saanut tutustua sosionomin ammatin alueeseen, josta minulla on aikaisemmin ollut vain vähän tietoa. Opinnäytteen tekeminen on antanut minulle valmiuksia tutkimuksellisemman työotteen mukaan ottamiseen omaan ammatillisuuteeni ja jatkossa minulla on parempi käsitys siitä, mitä tämänkaltaisen tutkimuksen toteuttaminen vaatii. Uskon tulevani hyötymään näistä opeista sosionomina. Tästäkään työstä ei olisi tullut mitään ilman perheeni ja läheisteni tukea. Työn valmistuminen on joka tapauksessa antanut uskoa omaan tekemiseen ja lisännyt itseluottamusta.

Opinnäytettä tehdessäni pääsin näkemään, miten Perheentalon kaltainen paikka voi vaikuttaa käyttäjiinsä. Kokemus valoi minuun uskoa siitä, että erilaiset yhteisöalat voivat todella toimia osaltaan lisäten käyttäjiensä hyvinvointia ja anta-

en uusia voimavaroja heidän elämiinsä. Opinnäytteen myötä olen lisäksi kiinnostunut entistä enemmän kolmannen sektorin toimijoista; erilaiset järjestöt ja niiden erilaiset toiminnot ovat ensiarvoisen tärkeitä tukemaan julkisen sektorin työtä sosiaali- ja terveysalalla, sekä paikkaamaan sen jättämiä aukkoja.

Tässä opinnäytteessä tutkimuskohteena olivat isien kokemukset ja toiveet Joensuun Perheentalosta. Haastattelututkimukseen osallistuneet isät olivat pääpiirteissään tyytyväisiä Joensuun Perheentaloon ja varsinaisia uusia ideoita tai kehitysehdotuksia tuli hyvin rajoitetusti. Perheentalolla tehdään siis paljon oikein. Jos isiltä jatkossa kaivataan ehdotuksia Perheentalon toiminnan parantamiseen, voidaan niitä koota Perheentaloa käyttäviltä isiltä. Yksi tapa ehdotusten keräämiseen isiltä voisi olla yhteisen saunaillan järjestäminen. Tämän opinnäytteen kaltaisen kyselyn keräämisen taloa käyttäneitä isiltä voitaisiin ottaa säännölliseksi osaksi Perheentalon toimintaa.

Lähteet

- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Hirsjärvi, H. & Hurme, H. 2010. Tutkimushaastattelu - teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Hirsjärvi S., Remes P. & Sajavaara P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Huttunen, J. 2001. Isänä olemisen uudet suunnat. Juva: WS Bookwell Oy, PS-kustannus.
- Isyyslaki. 700/1975.
- Joensuun Perheentalo 2015. Perheentalo esite. Pelastakaa lapset ry.
http://pelastakaa-lapset-fi-bin.directo.fi/@Bin/9986d25b2409fef9e24bca56a8f76794/1426060152/application/pdf/2799544/2.sivu_2015.pdf. Luettu 23.03.2015
 Klo. 11.00.
- Jokinen K., Saaristo K. 2006. Suomalainen yhteiskunta. Helsinki: Sanoma Pro Oy,
- Jämsä, J. 2003. Isä joka on homo - homomiehen perhe ja vanhemmuus. SETA JULKAISUJA 16. Helsinki: Seksuaalinen tasavertaisuus Sexuellt likaberättigande SETA ry.
- Kaakinen J., Törmä S., Huotari K., & Inkeroinen T. 2003. RAY:n rahoittaman huumeiden vastaisen työn ja matalan kynnyksen palvelujen merkitys. Helsinki: RAY
- Laki lapsen elatuksesta. 704/1975.
- Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta. 361/1983.
- Laki lapseksiottamisesta. 153/1985.
- Lilja J., Kekkonen M. & Nieminen K. 2013. Isätietoa – Asiaa isyydestä ja sen merkityksestä, työn ja perheen yhteensovittamisesta sekä isien kohtaamisesta lapsiperheen palveluissa. Lahden ammattikorkeakoulu.
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/63888/Isatietoa_opas_Kekkonen_Lilja_Nieminen.pdf?sequence=2. Luettu 18.8.2015.
 Klo. 15.36.
- Miessakit ry 2012. Isyys kuulluksi, näkyväksi ja osallistuvaksi - Isyyden Tueksi – hanke 2008-2014 Väliraportti. Miessakit ry.

- http://www.miessakit.fi/easydata/customers/miessakit/files/Liitetiedot/stot/isyyden_tueksi_valiraportti.pdf. Luettu 09.03.2015 Klo. 11.45.
- Möttönen S. & Niemelä J. 2006. Kunta ja kolmas sektori. Yhteistyön uudet muodot. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Pelastakaa Lapset 2015. Esittely. Pelastakaa Lapset ry.
<http://www.pelastakaaalapset.fi/joensuunperheentalo/esittely-introduction/>. Luettu 23.03.2015. Klo. 12.57.
- Pelastakaa Lapset 2015 b. Isämies elämässä. Pelastakaa Lapset ry.
<http://www.pelastakaaalapset.fi/joensuunperheentalo/hankkeet/isami-es-elamassa/>. Luettu 12.8.2015.
- Paajanen, P. 2006. Päivisin leiväntuoja, iltaisin hoivaisä - Alle 3-vuotiaiden esikoislasten isien näkemyksiä ja kokemuksia isyydestä. Väestöntutkimuslaitos katsauksia E 24/2006. Helsinki: Väestöntutkimuslaitos.
- Peitsalo, P. Perhevalmennuksen isäryhmä. Miessakit ry.
http://www.miessakit.fi/easydata/customers/miessakit/files/Liitetiedot/stot/Perhevalmennuksen_isaryhma.pdf. Luettu 08.03.2015 Klo. 10.12.
- Peitsalo, P., Saneri, I. & Tikka T. 2015. Nykyaikainen isyys kuulluksi, näkyväksi ja osallistuvaksi. Artikkelit. Miessakit ry.
http://www.miessakit.fi/fi/miessakit_20-vuotta/juhlavuoden_artikkelisarja/?itemid=6968&a=viewItem. Luettu 18.8.2015. Klo 13.39.
- Reijonen M. 2015. Perhetyö. Verkkojulkaisussa Lastensuojelun käsikirja. THL - Terveysten ja hyvinvoinnin laitos.
<https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/avohuolto/lastensuojelun-avohuollon-tukitoimet/perhetyo>. Luettu 13.8.2015. Klo 12.04.
- Saarnio, T. 2004 Perhetyö lastensuojelussa. Teoksessa Puonti A., Saarnio T. & Hujala A. 2005. Lastensuojelu tänään. Helsinki: Tammi.
- Sinkkonen, J. 1998. Yhdessä isän kanssa. Helsinki: WSOY.
- Tilastokeskus 2014. Perheet 2013 –vuosikatsaus. Tilastokeskus.
http://www.stat.fi/til/perh/2013/02/perh_2013_02_2014-11-21_fi.pdf. Luettu 24.03.2015. Klo. 11.11.
- Törmä, S. 2009. Matala kynnyks – pelkkä retorinen lupaus? Janus vol. 17 (2), 164-167.
http://www.sosiaalipoliittinenyhydistys.fi/janus/0209/2_2009_pv_torma.pdf. Luettu 19.8.2015. Klo 11.02.

Törrönen, M. 2012. Onni on joka päivä, lapsiperheen arki ja hyvinvointi. Helsinki: Gaudeamus.

Yesilova, K. 2009. Ydinperheen politiikka. 2009. Helsinki: Gaudeamus.

Vilén M., Hansen M, Janhunen T, Kytöpuu K., Salo S., Seppänen P., Seppänen S. & Tapio N. Teoksessa Seppänen P., Tapio N., Toivanen R., Vilén M. (Toim.). 2010. Kohtaamisia lapsiperheissä – Menetelmiä perhetyöhön. Helsinki: Kirjapaja.

Teemahaastattelurunko:

Taustatiedot

Oma ikä, lasten iät, missä asut, koulutus, mitä teet työksesi, miten usein käyt perheentalolla? Milloin kävit ensimmäisen kerran? (Milloin viimeksi?)

Saavutettavuus

Aukioloajat, sijainti, maksuttomuus, tunnelma, kynnyksettömyys, helppokulkui-
suus.

Mitkä tekijät hidastaa tai vaikeuttaa miehen tulemistä perheentalolle? Mitkä edesauttaisi? Saavutettavuus siis... Esteettömyys?

Käyttjäkokemus

- ➔ millainen normaali talolla käynti on? Miten se raken-
tuu, mitä siinä tapahtuu?
- ➔ Miten usein käyt perheentalolla?

Millaisiin juttuihin olet osallistunut perheentalolla, aamukahvit, ryhmät, vain kävi-
jänä leikittämässä lapsia ym.?

Minkälainen ensivaikutelma? Millaisia ajatuksia oli ennen tulemistä ja mitä sen
jälkeen?

Perheentalon kodinomaisuus tai julkisuus, millaiseksi miellät. Millainen pitäisi ol-
la?

Talon tarjoama ammatillisuus/asiantuntemus

- millaista on tarjolla? Mitä toivoisit?

Osallisuus

-> Tarvitaanko erityisesti isille suunnattua toimintaa? Onko se perusteltua?

-> tuntuuko että olet osana/mukana perheentalossa,
jos haluaisit olla mukana niin miten?

-> haluaisitko olla mukana konkreettisesti tekemässä tai suunnittelemassa perheentalon toiminnassa?

Sosiaalisuus (tämä ehkä sellainen, että ei niinkään suoraan kysyä, mutta sitten kun tulkitaan niin mietin...)

- kohtaaminen, vertaisuus
- Viihdytkö perheentalolla, miksi?

Miten itseäsi ajattelet perheentalolla? Miehenä, vanhempana vai miten?

Perheentalon hyöty käyttäjälle?

Millaisia asioita olet saanut perheentalolta? Millaisia asioita olet sieltä hakenut?

Toiveita talon kehittämiseksi?

- ➔ fyysinen talo, talon toimintatavat/käytännöt, talon tarjoamat sisällöt (mitä vois olla, kommentteja jo olemassa oleviin)
- ➔ missä perheentalo voisi olla mukana? Villejä ideoita?
- ➔ Mitä odotuksia sinulla ehkä olisi, liittyvätkö vain lapsen viihtymiseen, vai mitä ehkä itse toivoisit talolta?
- ➔ Mitä kannattaisi tehdä, että perheentalo olisi kiinnostavampi paikka isän näkökulmasta?

Mainos

MIES! ISÄ! ISKÄ! FAIJA!

Etsin opinnäytetyöhöni haastateltavaksi isiä, jotka käyttävät perheentaloa.

Miten sinä olet kokenut perheentalon?

Haastattelu toteutetaan touko-kesäkuussa ja se on kestoaltaan noin 30min.

Haastatteluaika ja -paikka on sovittavissa sinun aikataulujesi mukaan.

Haastatteluja käsitellään anonyymisti.

Yhteystiedot:

Tomi Sillanpää

zzzz.yyyy@sahkoposti.fi

XXXXXXXXXX

Analyysipolku

Analyysipolku

1. Vaihe

Haastattelujen kuunteleminen ja sisältöihin perehtyminen.

2. Vaihe

Haastattelujen litteroiminen haastateltujen anonymiteettiä kunnioittaen. Samalla koodasin haastattelut satunnaisesti numeroilla 1-7.

I1, I2 jne. I tarkoittaa isää.

3. Vaihe

Aineiston teemoittelu tutkimuskysymykset ja teemahaastattelulomakkeen teemat huomioiden. Haastatteluista sopivien vastausten vieminen vastaavien teemojen alle dokumenttiin.

Esim: **Kohtaaminen**

I3:

No siitä ja... En mie, ei se välttämättä siitä, mutta se on vaan kun, aina kun on uus paikka jossa on tuntemattomia ihmisiä, jotenkin ihmiset ajattelee lapsiaan tavallaan... Ne on niin helposti semmosia, jotenkin semmosia... Jotenkin semmosia että, nyt kun minun lapsi käyttäytyy tällä tavalla, niin heti ne ajattelee että... Ajattelleeko nuo nyt, että minä oon nyt huono ihminen kun lapsi käyttäytyy tietyllä tavalla niin siellä voi ehkä tulla semmosia ajatuksia helpommin...

4. Vaihe

Tutkimustulosten esiin tuominen ja kirjaaminen

